

32000L0034

L 195/41

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

1.8.2000

DIREKTIVA 2000/34/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 22. junija 2000****o spremembah Direktive Sveta 93/104/ES o določenih vidikih organizacije delovnega časa, s katerimi se vključijo sektorji in dejavnosti, ki so iz te direktive izključeni**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 137(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾ob upoštevanju mnenja Ekonomskega in socialnega odbora ⁽²⁾,v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe ⁽³⁾ in z vidika skupnega besedila, ki ga je potrdil Spravni odbor dne 3. aprila 2000,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člen 137 Pogodbe določa, da mora Skupnost podpirati in dopolnjevati dejavnosti držav članic za izboljšanje delovnega okolja, ki varuje zdravje in varnost delavcev. Direktive, sprejete na podlagi tega člena, ne nalagajo upravnih, finančnih in pravnih omejitev, tako da bi zavirale oblikovanje in razvoj malih in srednjih podjetij;
- (2) Direktiva Sveta 93/104/ES z dne 23. novembra 1993 o določenih vidikih organizacije delovnega časa ⁽⁴⁾ določa minimalne zahteve glede varnosti in zdravja pri organizaciji delovnega časa v zvezi s trajanjem dnevnega počitka, odmorov, tedenskega počitka, maksimalnega tedenskega delovnega časa, letnega dopusta in vidiki nočnega dela, izmenskega dela in vzorcev dela. To direktivo je treba spremeniti zaradi v nadaljevanju navedenih razlogov.
- (3) Cestni, zračni, pomorski, železniški promet, in promet po celinskih vodah, morsko ribištvo, drugo delo na morju in dejavnost zdravnikov, ki se usposablja, so izzeti iz področja uporabe Direktive Sveta 93/104/ES.
- (4) Komisija v svojem predlogu z dne 20. septembra 1990 iz Direktive Sveta 93/104/ES ni izključila nobenega področja in dejavnosti niti ni Evropski parlament v mnenju z dne 20. februarja 1991 sprejel takega izvzetja.

- (5) Zdravje in varnost delavcev naj se varuje na delovnem mestu, ne zato, ker delavci delajo na določenem področju ali opravljajo posebno dejavnost, ampak zato, ker so delavci.
- (6) Kar zadeva področno zakonodajo za mobilne delavce je pri določbah o varnosti prevoza ter zdravju in varnosti delavcev nujen komplementaren in paralelen pristop.
- (7) Upoštevati je treba posebno naravo dejavnosti na morju in zdravnikov, ki se usposablja.
- (8) Prav tako bi bilo treba zagotoviti varovanje zdravja in varnosti mobilnih delavcev na izključenih področjih in dejavnostih.
- (9) Obstoječe določbe glede letnega dopusta in zdravstvenih ocen za nočno in izmensko delo bi bilo treba razširiti tako, da se vključijo mobilni delavci na izključenih področjih in dejavnostih.
- (10) Obstoječe določbe o delovnem času in počitku je treba prilagoditi mobilnim delavcem na izključenih področjih in dejavnostih.
- (11) Vsi delavci bi morali imeti ustrezen počitek. Pojem „počitek“ je treba izraziti v časovnih enotah, na primer dnevih, urah in/ali njihovih delih.
- (12) Evropski sporazum glede delovnega časa pomorščakov je bil uveljavljen z Direktivo Sveta ⁽⁵⁾ na predlog Komisije, v skladu s členom 139(2) Pogodbe. Torej se določbe te direktive ne bi smele uporabljati za pomorščake.
- (13) V primeru tistih „ribičev po deležu“, ki so zaposleni, morajo države članice na podlagi člena 7 Direktive Sveta 93/104/ES določiti pogoje za upravičenost do letnega dopusta in njegovo dodeljevanje, vključno z ureditvijo plačil.
- (14) Posebni standardi, določeni v drugih instrumentih Skupnosti, ki se nanašajo na primer na počitek, delovni čas, letni dopust in nočno delo nekaterih kategorij delavcev, bi morali imeti prednost pred določbami Direktive Sveta 93/104/ES, kakor jo spreminja ta direktiva.

⁽¹⁾ UL C 43, 17.2.1999, str. 1⁽²⁾ UL C 138, 18.5.1999, str. 33⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 14. aprila 1999 (UL C 219, 30.7.1999, str. 231), skupno stališče Sveta z dne 12. julija 1999 (UL C 249, 1.9.1999, str. 17) in sklep Evropskega parlamenta z dne 16. novembra 1999 (še ni objavljen v Uradnem listu). Sklep Evropskega parlamenta z dne 17. maja 2000 in sklep Sveta z dne 18. maja 2000.⁽⁴⁾ UL L 307, 13.12.1993, str. 18⁽⁵⁾ Direktiva Sveta 1999/63/ES z dne 21. junija 1999 o Sporazumu o razporejanju delovnega časa pomorščakov, sklenjenim med ECSA (Združenje lastnikov ladij Evropske skupnosti) in FST (Federacija sindikatov delavcev v prometu v Evropski uniji) (UL L 167, 2.7.1999, str. 33)

(15) Z vidika sodne prakse Sodišča Evropskih skupnosti bi bilo treba črtati določbo, ki se nanaša na nedeljski počitek.

(16) V svoji razsodbi v primeru C-84/94 Združeno kraljestvo proti Svetu ⁽¹⁾ je Sodišče Evropskih skupnosti presodilo, da je Direktiva Sveta 93/104/ES skladna z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, določenimi v členu 5 Pogodbe. Ni razloga za predpostavko, da se ta razsodba ne bi uporabljala za podobna pravila, ki se nanašajo na nekatere vidike organizacije delovnega časa v izključenih sektorjih in dejavnostih –

SPREJELA TO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 93/104/ES se spremeni:

1. Člen 1(3) se nadomesti z:

„3. Ta direktiva se uporablja za obe področji dejavnosti, tako javni kakor zasebni, v pomenu člena 2 Direktive 89/391/EGS, brez vpliva na člene 14 in 17 te direktive.

Ta direktiva se ne uporablja za pomorščake, kakor jih opredeljuje Direktiva Sveta 1999/63/ES z dne 21. junija 1999 o Sporazumu glede razporejanja delovnega časa pomorščakov, sklenjenem med ECSA (Združenje lastnikov ladij Evropske skupnosti) in FST (Federacija sindikatov delavcev v prometu Evropske unije ^(*)), brez vpliva na člen 2(8) te direktive.

(*) UL L 167, 2.7.1999, str. 33.“;

2. Členu 2 se doda:

„7. ‚mobilni delavec‘ pomeni katerega koli delavca, ki je zaposlen kot član potujočega ali letalskega osebja v podjetju, ki opravlja prevozne storitve potnikov ali blaga po cesti, zraku ali notranjih plovnih poteh.

8. ‚delo proč od obale‘ pomeni delo, ki se opravlja pretežno na ali iz morskega tehničnega plovnega objekta (vključno z vrtno opremo), ki je neposredno ali posredno povezano z raziskovanjem, črpanjem, izkoriščanjem rudnih bogastev, vključno z ogljikovodiki, in potapljanje, povezano s takimi dejavnostmi, če se opravlja iz morskega tehničnega plovnega objekta ali plovila.

9. ‚ustrezen počitek‘ pomeni, da imajo delavci redne počitke, katerih trajanje se izrazi v časovnih enotah in ki so dovolj dolgi in nepretrgani, da zagotovijo, da zaradi utrujenosti ali drugih neenakomernih delovnih vzorcev delavci ne poškodujejo sebe, sodelavcev ali drugih in da si, ne kratkoročno ne dolgoročno, ne okvarijo zdravja.“;

3. V členu 5 se črta naslednji pododstavek:

„Minimalen čas počitka iz prvega pododstavka načeloma vključuje nedeljo.“

4. Člen 14 se nadomesti z:

„Člen 14

Natančnejše določbe Skupnosti

Ta direktiva se ne uporablja, kadar drugi instrumenti Skupnosti vsebujejo natančnejše zahteve glede organizacije delovnega časa za določene poklice ali poklicne dejavnosti.“

5. Člen 17(2.1) se nadomesti z:

„2.1 od členov 3, 4, 5, 8 in 16:

- (a) v primeru dejavnosti, kjer sta kraj zaposlitve in kraj bivanja delavca oddaljena drug od drugega, vključno z delom proč od obale, ali kjer so različni kraji delavčeve zaposlitve oddaljeni drug od drugega;
- (b) v primeru dejavnosti varovanja in nadzora, ki zahtevajo stalno prisotnost zaradi varovanja posesti ali oseb, zlasti varnostnikov in oskrbnikov ali podjetij za varovanje;
- (c) v primeru dejavnosti, ki zahtevajo nepretrgano storitev ali proizvodnjo, zlasti:
 - (i) storitve, povezane s sprejemom, zdravljenjem in/ali oskrbo v bolnišnicah ali podobnih ustanovah, vključno z dejavnostmi zdravnikov na usposabljanju, domovih in zaporih;
 - (ii) delavci v ladjedelnici ali na letališču;
 - (iii) tisk, radio, televizija, filmska produkcija, poštna in telekomunikacijske storitve, storitve prve pomoči, gasilcev in civilne zaščite;
 - (iv) proizvodnja, prenos in distribucija plina, vode in elektrike, zbiranje gospodinjskih odpadkov in sežigalnice;
 - (v) gospodarske panoge, v katerih dela ne morejo prekiniti zaradi tehničnih razlogov;
 - (vi) dejavnosti raziskav in razvoja;
 - (vii) kmetijstvo;
 - (viii) delavci, ki se ukvarjajo s prevozom potnikov v dejavnostih rednega mestnega prevoza;
- (d) kadar gre za predvidljivo nihanje dejavnosti, zlasti v:
 - (i) kmetijstvu;
 - (ii) turizmu;
 - (iii) poštnih storitvah;

(1) ECR [1996] I — 5755

(e) v primeru oseb, ki delajo v železniškem prometu:

- (i) katerih dejavnost je prekinjana;
- (ii) ki delovni čas preživijo na vlakih; ali

(iii) katerih dejavnosti so povezane z voznimi redi in zagotavljanjem nepretrganosti in rednosti prometa.“

— povprečno število tedenskih delovnih ur v prehodnem obdobju; in

— ukrepe, ki jih je treba sprejeti za zmanjšanje tedenskega števila delovnih ur na povprečje 48 do konca prehodnega obdobja;

(b) za člen 16(2), tako da referenčno obdobje ne presega 12 mesecev v prvem delu prehodnega obdobja iz odstavka (a) (iii) in šest mesecev po tem.“;

6. Členu 17(2) se doda:

„2.4 od členov 6 in 16(2) v primeru zdravnikov na usposabljanju:

(a) za člen 6 za prehodno obdobje petih let od 1. avgusta 2004.

(i) Če je to potrebno, imajo države članice zaradi upoštevanja težav pri izvrševanju določb o delovnem času v zvezi z odgovornostmi za organiziranje in zagotavljanje zdravstvenih storitev in medicinske oskrbe lahko še dve leti več. Zadevna država članica obvesti Komisijo o svojih razlogih najkasneje šest mesecev pred koncem prehodnega obdobja, tako da Komisija po ustreznih posvetovanjih lahko da mnenje v treh mesecih po prejemu takega obvestila. Če država članica ne upošteva mnenja Komisije, mora svojo odločitev utemeljiti. Uradno obvestilo in utemeljitev države članice ter mnenje Komisije se objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* in pošlje Evropskemu parlamentu.

(ii) Če je potrebno, imajo države članice zaradi upoštevanja posebnih težav pri izpolnjevanju zgoraj omenjenih obveznosti lahko dodatno obdobje do enega leta. Uporabijo postopek iz odstavka (i).

V prehodnem obdobju:

(iii) države članice zagotovijo, da število tedenskih delovnih ur v nobenem primeru ne preseže povprečja 58 ur v prvih treh letih prehodnega obdobja, povprečja 56 ur v naslednjih dveh letih in povprečja 52 ur za morebitno preostalo obdobje.

(iv) Delodajalec se pravočasno posvetuje s predstavniki zaposlenih, da dosežejo sporazum, kadarkoli je to mogoče, o ureditvi v prehodnem obdobju. V mejah, določenih v točki (iii), tak sporazum lahko vključuje:

7. Dodajo se naslednji členi:

„Člen 17a

Mobilni delavci in delavci, ki delajo proč od obale

1. Členi 3, 4, 5 in 8 se ne uporabljajo za mobilne delavce.

2. Vendar pa države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo mobilni delavci pravico do ustreznega počitka, razen v okoliščinah iz člena 17(2.2).

3. Ob upoštevanju splošnih načel varovanja zdravja in varnosti delavcev in če se predstavniki delodajalcev in delojemalcev posvetujejo in se spodbuja vse ustrezne oblike socialnega dialoga, vključno s pogajanjem, če jih udeleženci želijo, države članice zaradi objektivnih ali tehničnih razlogov ali razlogov, ki se nanašajo na organizacijo dela, lahko podaljšajo referenčno obdobje iz člena 16(2) na dvanajst mesecev za delavce, ki večinoma opravljajo delo proč od obale.

4. 1. avgusta 2005 bo Komisija po posvetovanju z državami članicami ter socialnimi partnerji na evropski ravni pregledala izvajanje določb, ki se nanašajo na delavce, ki delajo proč od obale, z vidika zdravja in varnosti, da bo, po potrebi, predlagala primerne spremembe.

Člen 17b

Delavci na morskih ribiških plovilih

1. Členi 3, 4, 5, 6 in 8 se ne uporabljajo za nobenega delavca na morskem ribiškem plovilu, ki pluje pod zastavo države članice.

2. Vendar pa države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da ima vsak delavec na morski ribiški ladji, ki pluje pod zastavo države članice, pravico do ustreznega počitka in s katerimi omejijo število delovnih ur na 48 ur na teden v povprečju, izračunanem za referenčno obdobje, ki ne presega 12 mesecev.

3. V mejah, določenih v odstavkih 2, 4 in 5 države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi, ob upoštevanju potrebe po varovanju zdravja in varnosti takih delavcev, zagotovijo,

- (a) da so delovne ure omejene na najvišje število ur, ki se ga v določenem obdobju ne sme preseči ali
- (b) da se določi najnižje število ur počitka v določenem obdobju.

Najvišje število delovnih ur ali najnižje število ur počitka mora biti določeno v zakonu, drugemu predpisu ali v kolektivnih pogodbah ali sporazumih med socialnimi partnerji.

4. Omejitve delovnih ur ali počitka so ali:

- (a) najvišje število delovnih ur, ki ne presega:

- (i) 14 ur v 24-urnem obdobju in
- (ii) 72 ur v sedem-dnevnem obdobju;

ali

- (b) najnižje število ur počitka, ki ne sme biti krajše od:

- (i) 10 ur v 24-urnem obdobju in
- (ii) 77 ur v sedem-dnevnem obdobju.

5. Ure počitka se lahko razdeli v največ dve obdobji, eno mora trajati najmanj šest ur, presledek med zaporednima obdobjema počitka pa ne sme presegati 14 ur.

6. V skladu s splošnimi načeli varovanja zdravja in varnosti delavcev in zaradi objektivnih ali tehničnih razlogov ali razlogov, ki izhajajo iz organizacije dela, države članice lahko dovolijo izjeme, vključno z določitvijo referenčnih obdobji, od omejitev iz odstavkov 2, 4 in 5. Take izjeme morajo biti v največji možni meri v skladu z določenimi standardi, vendar lahko upoštevajo pogostejše ali daljše odsotnosti ali dodeljevanje kompenzacijskih odsotnosti delavcem. Te izjeme se lahko določijo v

- (i) zakonih ali drugih predpisih, pod pogojem da se, kjer je možno, predstavniki delodajalcev in zadevnih delavcev posvetujejo in se spodbuja vse ustrezne oblike socialnega dialoga, ali
- (ii) kolektivnih pogodbah ali sporazumih med socialnimi partnerji.

7. Kapitan morskega ribiškega plovila ima pravico od delavcev na krovu zahtevati, da opravijo toliko delovnih ur, kolikor jih zahteva trenutna varnost plovila, oseb na krovu ali tovora ali pomoč drugim plovilom ali osebam v stiski na morju.

8. Države članice lahko določijo, da delavci na morskih ribiških plovilih, za katera nacionalna zakonodaja ali praksa določa, da ne smejo obratovati v določenem obdobju koledarskega leta, ki presega en mesec, izkoristijo letni dopust v skladu s členom 7 v zgoraj omenjenem obdobju.“

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za usklajitev s to direktivo, najkasneje do 1. avgusta 2003 ali zagotovijo, da najkasneje do tega dne delodajalci in delavci z dogovorom sprejmejo potrebne ukrepe, pri čemer morajo države članice sprejeti potrebne ukrepe, ki jim omogočajo, da v vsakem trenutku zagotavljajo rezultate, ki jih določa ta direktiva. Za zdravnike na usposabljanju je ta datum 1. avgust 2004. O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Države članice se v sprejetih ukrepih iz odstavka 1 sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način takega sklicevanja določijo države članice.

3. Brez poseganja v pravico držav članic, da zaradi spreminjajočih se okoliščin razvijajo drugačne zakonske, podzakonske ali pogodbene določbe s področja delovnega časa, če ravnajo v skladu z minimalnimi zahtevami iz te direktive, izvajanje te direktive ne daje veljavne podlage za zniževanje splošne ravni varovanja delavcev.

4. Države članice pošljejo Komisiji besedila določb nacionalne zakonodaje, ki so jih že sprejeli ali jih sprejemajo za področje, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Najkasneje 1. avgusta 2009 bo Komisija, po posvetovanju z državami članicami ter socialnimi partnerji na evropski ravni, ocenila učinkovanje določb v zvezi z delavci na morskih ribiških plovilih in zlasti pregledala, ali so te določbe še ustrezne predvsem glede zdravja in varnosti pri delu in predlagala primerne spremembe, če bodo potrebne.

Člen 4

Najkasneje 1. avgusta 2005 bo Komisija, po posvetovanju z državami članicami ter socialnimi partnerji na evropski ravni, ocenila učinkovanje določb v zvezi z delavci, ki se ukvarjajo s prevozom potnikov v dejavnostih rednega mestnega prevoza, da bi predlagala, če bo potrebno, ustrezne spremembe za zagotovitev skladnega in primernega pristopa v tem sektorju.

Člen 5

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 6

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Luxembourg, 22. junija 2000

Za Evropski parlament

Predsednik

N. FONTAINE

Za Svet

Predsednik

J. SÓCRATES